Lietas arhīva Nr. C-5034-20/33
ECLI:LV:RVPT:2020:1221.C30503420.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2020. gada 21. decembrī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa
tiesnese I.Meldere,
rakstveida procesā izskatīja civillietu AAS "BALTA" vienkāršotās procedūras prasībā pret DzĪKS "Čaka nams 49" par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā 2020. gada 18. maijā saņemta prasītāja AAS "BALTA", kuru pārstāv SIA "Julianus Inkasso Latvija", vienkāršotās procedūras prasība pret atbildētāju DzĪKS "Čaka nams 49" par naudas piedziņu.

Prasītājs, pamatojoties uz likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40. panta pirmo daļu, Apdrošināšanas līguma likuma 45. pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4. pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4., 5. un 6. pantu, Civillikuma 1635., 1652., 1753., 1756., 1775. un 1779. pantu, Ministru kabineta 2017. gada 11. jūlija noteikumiem Nr. 408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi", Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumiem Nr. 907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām", Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumu Nr. 905 "Kārtība, kādā tiek plānotas un organizētas ar dzīvojamās mājas renovāciju un rekonstrukciju saistītās darbības" 2. punktu, lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam pamatparādu 1235,01 EUR, kas sastāv no izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības 1131,71 EUR un fiksētās maksas 103,30 EUR saskaņā ar sadarbības līgumu Nr. 01490-05-11, likumiskos nokavējuma procentus 91,87 EUR par laiku no 2018. gada 6. jūlija līdz 2019. gada 14. novembrim, visus tiesas izdevumus, tostarp valsts nodevu 199,03 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 EUR, noteikt prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā no galvenā parāda.

Prasītājs norāda, ka prasības priekšmets ir zaudējumu piedziņa, kas izriet no starp prasītāju un /pers. B/ noslēgtā apdrošināšanas līguma un apdrošināšanas gadījuma iestāšanās dzīvokļa /adrese A/, appludināšanas no kopīpašumā ietilpstošā karstā ūdens stāvvada 2016. gada 3. jūnijā, un prasītāja regresa prasījuma tiesībām pret atbildētāju ka dzīvojamās mājas apsaimniekotāju par zaudējumu piedziņu.

2020. gada 8. jūnijā tiesā saņemti atbildētāja paskaidrojumi, ar kuriem, pamatojoties uz Komerclikuma 389. un 406. pantu, Civillikuma 1896., 1902.-1906. un 1910. pantu, prasību neatzīst pilnībā. Paskaidrojumos norādīts, prasījumam iestājies noilgums un prasība nav pierādīta.

2020. gada 28. decembrī tiesā saņemts sprieduma sastādīšanas lūgums.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka AAS "BALTA" vienkāršotās procedūras prasība pret DzĪKS "Čaka nams 49" par naudas piedziņu ir pamatota un apmierināma.

Apmierinot prasību par pamatparāda 1235,01 EUR un likumisko nokavējuma procentu 91,87 EUR piedziņu, tiesa vadījās no Civillikuma 3. panta, likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40. panta pirmās daļas (zaudējis spēku 01.06.2018.), Dzīvokļa īpašuma likuma 4. panta pirmās daļas pirmā punkta, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6. panta otrās daļas 1. punkta, 1770., 1775., 1779. un 1756. panta, 1759. panta 1. punkta, 1765. panta.

Lietā nav apstrīdēts, ka 2015. gada 29. decembrī starp prasītāju kā apdrošinātāju un apdrošinājuma ņēmēju /pers. B/ noslēgts apdrošināšanas līgums – Ģimenes apdrošināšanas polise Nr. 574763959.

Atbilstoši minētajam apdrošināšanas līgumam uz laiku no 2016. gada 5. janvāra līdz 2017 gada 4. janvārim tika apdrošināts objekts – dzīvokļa īpašums Nr. /adrese//adrese/, par kopējo apdrošināšanas summu 140 000 EUR un paša risku 70 EUR. Ar minēto līgumu apdrošināta arī dzīvokļa īpašumā esošā manta un veikta elektronisko risku apdrošināšana. Polisē norādīti apdrošināšanas riski: pēkšņs un neparedzēts fiziska bojājuma vai zaudējuma gadījums.

No publiski pieejamiem datiem "Lursoft" datu bāzē redzams, ka atbildētāja DzĪKS "Čaka nams 49" darbības veids ir sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana, nekustamā īpašuma pārvaldīšana par atlīdzību vai uz līguma pamata.

Prasītājs norādīja, ka dzīvojamo māju /adrese/, kurā atrodas apdrošinātais dzīvoklis, apsaimniekoja atbildētājs, ko arī atbildētājs savos rakstveida iebildumos neapstrīdēja. Savukārt, atbilstoši Civilprocesa likuma 96. panta piektajai daļai pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6. panta otrās daļas 1. punktā noteikts, ka dzīvojamās mājas uzturēšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām ir obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības. Saskaņā ar minētās normas "d" apakšpunktu obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības ir arī dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošana, tehniskā apkope un kārtējais remonts.

Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumu Nr. 907 „Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" (redakcijā, kas bija spēkā līdz 20.12.2018.) 2. punktā noteikts, ka dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu veic, lai nodrošinātu dzīvojamās mājas uzturēšanu visā tās ekspluatācijas laikā un nepieļautu apdraudējuma iestāšanos.

Atbilstoši minēto noteikumu 6. punktam dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženierkomunikāciju tehnisko apkopi, vizuālo pārbaudi, tehnisko apsekošanu un bojājumu novēršanu nodrošina dzīvojamās mājas pārvaldītājs.

Saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 4. panta pirmās daļas 1. punktu kopīpašumā esošajā daļā ietilpst atsevišķas dzīvojamās mājas un tās ārtelpu (galeriju, balkonu, lodžiju, terašu) ārējās norobežojošās konstrukcijas (tai skaitā sienas, arhitektūras elementi, jumts, koplietošanas telpu logi un durvis,

arī ārdurvis), iekšējās slodzi nesošās konstrukcijas (tai skaitā nesošās sienas un kolonnas, kā arī atsevišķos īpašumus norobežojošās sienas), starpstāvu pārsegumi (tai skaitā siltuma un skaņas izolācijas slāņi), koplietošanas telpas (tai skaitā bēniņi, kāpņu telpas, pagrabtelpas), kā arī atsevišķo dzīvojamo māju apkalpojošās inženierkomunikāciju sistēmas, iekārtas un citi ar atsevišķās dzīvojamās mājas ekspluatāciju saistīti funkcionāli nedalāmi elementi, kas nepieder pie atsevišķā īpašuma (tai skaitā atsevišķā īpašuma robežās esošie sildelementi, ja to funkcionālā darbība ir atkarīga no kopīpašumā esošajām inženierkomunikācijām).

Tādējādi tiesa secina, ka atbildētājam kā dzīvojamās mājas pārvaldītājam ir pienākums regulāri veikt kopīpašuma apsekošanu un vajadzības gadījumā arī remontu, jo saskaņā ar minētajām normām, apsaimniekotāja pienākums ir nodrošināt dzīvojamās mājas uzturēšanu (fizisku saglabāšanu) un savu iespēju robežās veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai uzturētu apsaimniekošanā nodoto kopīpašuma daļu atbilstošā tehniskā stāvoklī un novērstu zaudējumu rašanos tā kopīpašniekiem.

No lietas materiālos esošā 2016. gada 4. jūnija akta "Par dzīvokļa appludināšanu /adrese/" redzams, ka 2016 gada 3. jūnijā tika konstatēts, ka 31. dzīvokļa vannas istabā no griestiem tek ūdens, kā rezultātā tika bojāti griesti un sienas vannas istabā, kā arī griesti/sienas virtuvē. Norādīta aptuvenā bojājumu platība apmēram 4 m^2.

Akts sastādīts piedaloties DzĪKS "Čaka nams 49" pārvaldniekam /pers. C/, to parakstīja divi komisijas locekļi – /pers. C/ un /pers. B/. Akts sastādīts divos eksemplāros – viens DzĪKS "Čaka nams 49" un otrs dzīvokļa īpašniekam.

Līdz ar to apstiprinājās, ka apdrošināšanas līguma darbības laikā, t.i., 2016. gada 3. jūnijā, no griestiem saliets apdrošinātais dzīvoklis, radot tam bojājumus. Apsaimniekotājs aktā nenorādīja uz iespējamiem dzīvokļa appludināšanas iemesliem un ūdens noplūdes avotu no kādai trešajai personai piederoša atsevišķa dzīvokļa īpašuma. Bez pierādījumiem, kas liecinātu par pretējo, secināms, ka apdrošinātā dzīvokļa saliešana notika no dzīvojamās mājas kopīpašumā esošās daļas.

No lietas materiāliem redzams, ka apdrošinājuma ņēmējs 2016. gada 1. jūlijā iesniedza prasītājam kā dzīvokļa apdrošinātājam atlīdzības pieteikumu par dzīvokļa saliešanas gadījumu 2016. gada 3. jūnijā.

Ar SIA "LV Group serviss" 2016. gada 1. jūlija tāmi Nr. B-01072016-13 apstiprinās, ka salietā dzīvokļa atjaunošanas izmaksas kopā sastāda 1746,68 EUR.

Lietas materiālos esošais prasītāja paziņojums par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu un maksājuma uzdevums (lietas 36. lapa) apstiprina, ka prasītājs apdrošinājuma ņēmējam atlīdzību lietas ietvaros 2016. gada 7. jūlijā izmaksāja apdrošināšanas atlīdzību 1131,71 EUR apmērā.

No lietas materiāliem redzams, ka 2011. gada 12. oktobrī starp prasītāju kā pasūtītāju un SIA "Julianus Inkasso Latvija" kā izpildītāju noslēgts sadarbības līgums 01490-05-11, kas paredz pasūtītāja regresa prasījumu pārvaldīšanu, kuru izmaksas konkrētās lietas ietvaros bija 103,30 EUR (lietas 15., 24. un 25.lapa).

Tādējādi, kopējie zaudējumi, kas prasītājam radās apdrošināšanas gadījuma rezultātā, ir 1235,01 EUR, kas sastāv no izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības 1131,71 EUR un regresa prasījuma pārvaldīšanas izmaksām 103,30 EUR.

Lietā ir iesniegta apdrošinātāja regresa prasība (likuma „Par apdrošināšanas līgumu" 40. panta pirmā daļa) pret daudzdzīvokļu mājas apsaimniekotāju par zaudējumu atlīdzības piedziņu, kura balstīta uz tiesībām, kas pārņemtas no apdrošinātā dzīvokļa īpašnieka.

Saskaņā ar likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40. panta pirmo daļu apdrošinātājs, kas ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, izmaksātās summas apmērā pārņem apdrošinātā prasības tiesības pret personu, kas ir atbildīga par zaudējumiem, izņemot gadījumus, kad ir nodarīts kaitējums personas dzīvībai, veselībai vai fiziskajam stāvoklim. Šis izņēmums nav spēkā, ja apdrošināšanas līgumā ir paredzēts piemērot kompensācijas principu.

Civillikuma 1770. pantā dota zaudējumu definīcija, nosakot, ka ar zaudējumiem jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums.

Civillikuma 1779. pants paredz, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis, un atbilstoši 1775. pantam katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina.

Mūsdienu tiesību teorijā atzīts, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: l) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību *(K.Torgāns. Saistību tiesības I daļa. Rīga, 2006., lpp.209.).(Augstākās tiesas 2008. gada 2. aprīļa lieta Nr. SKC - 143/2008, 2016. gada 20. maija lieta Nr. SKC-190/2016).*

Minētie priekšnosacījumi, prasot zaudējumu piedziņu tiesā, atbilstoši Civilprocesa likuma 93. panta nosacījumiem ir jānorāda un jāpierāda tai personai, kura prasa zaudējumu piedziņu.

Termini "vainojama darbība", "prettiesiska darbība" un "neatļauta darbība", "neattaisnojama darbība" ietver vērtējumu gan no formālas atbilstības likumam (aizliegumiem, atļautajam), gan no tiesību aizskārēja attaisnojamības vai vainojamības viedokļa *(K.Torgāns. Saistību tiesības I daļa. Rīga, 2006., 209-210.lpp.).*

Zaudējumu atlīdzināšanas mērķis ir nodrošināt pēc iespējas pilnīgāku tāda stāvokļa atjaunošanu, kas būtu bijis tad, ja aizskārums nebūtu noticis (*skat. K.Torgāns Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. - Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 237.-238. lpp.*).

Lietas izskatīšanas gaitā apstiprinājās atbildētāja bezdarbība, nenodrošinot dzīvojamās mājas kopīpašumā esošās daļas uzturēšanu tādā stāvoklī, kas nepieļautu apdraudējuma iestāšanos. Atbildētājam kā dzīvojamās mājas apsaimniekotājam bija pienākums uzturēt dzīvojamās mājas kopīpašuma daļas fizisku saglabāšanu. Ūdens noplūdes rezultātā radušies apdrošinātā dzīvokļa bojājumi, kas ir cēloniskā sakarā ar atbildētāja bezdarbību un zaudējumiem.

No lietas materiāliem redzams, ka 2018. gada 6. jūnijā prasītājs atbildētājam nosūtīja pretenziju par regresa prasības atlīdzību, 2019. gada 15. oktobrī un atkārtoti 2019. gada 24. oktobrī paziņojumus par zaudējumu atlīdzības samaksas pienākumu.

Lietā nav ziņu, kas liecinātu, ka atbildētājs veica pilnīgu vai daļēju zaudējumu apmaksu.

Atbildētājs, neatzīstot prasību norādīja, ka prasījumam iestājās Komerclikuma 406. pantā paredzētais noilgums, proti, no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts cits noilguma termiņš.

Izvērtējot minēto atbildētāja iebildumu, tiesa vērš uzmanību, ka atbilstoši Civillikuma 1401. un 1402. pantam saistību tiesības ir tādas tiesības, uz kuru pamata vienai personai - parādniekam - jāizdara par labu otrai - kreditoram - zināma darbība, kam ir mantiska vērtība. Saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Prasītāja un atbildētāja starpā pastāvošās saistības par zaudējumu piedziņu nav radušas uz komercdarījuma pamata, pušu starpā nav noslēgts tiesisks darījums, lai uz to attiecinātu noilguma termiņu, kas piemērojams komercdarījumam. Attiecīgu, pušu pastāvošajām saistībām piemērojams vispārējais Civillikumā noteiktais noilguma termiņš, t.i., atbilstoši Civillikuma 1895. pantam visas saistību tiesības, kuras nav noteikti izņemtas no noilguma ietekmes un kuru izlietošanai nav likumā noteikti īsāki termiņi, izbeidzas, ja tiesīgā persona tās neizlieto desmit gadu laikā.

Lietas izskatīšanās neapstiprinās Civillikuma 1895. pantā noteiktā termiņa notecējums.

Līdz ar to no atbildētāja par labu prasītājam piedzenams pamatparāds 1235,01 EUR apmērā.

Prasītājs lūdza piedzīt no atbildētāja likumiskos nokavējuma procentus 91,87 EUR.

Saskaņā ar Civillikuma 1753. pantu ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (884.p.)

lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Civillikuma 1756. pants nosaka, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Prasītāja prasības pieteikumā norāda, ka procenti ir aprēķināti atbilstoši Civillikuma 1765. pantā noteiktajam, pamatojoties uz likumu.

Atbilstoši Civillikuma 1759. pantam procenti jāmaksā uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem.

Saskaņā ar Civillikuma 1765. pantu procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Lietas izskatīšanas gaitā apstiprinājās samaksas izpildes nokavējums, līdz ar to prasītājs pamatoti aprēķināja likumiskos nokavējuma procentus 91,87 EUR apmērā par laiku no 2018. gada 6. jūlija līdz 2019. gada 14. novembrim, atbilstoši Civillikuma 1765. pantam.

Ievērojot Civilprocesa likuma 41. panta pirmajā daļā noteikto, no atbildētāja prasītāja labā piedzenama valsts nodeva 199,03 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,30 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. pantu un atbilstoši Civillikuma 1765. pantam prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no atbildētāja likumiskos sešus procentus, ievērojot Civillikuma 1763. panta nosacījumus.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam atbildētājam nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei, skaitot to no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu, 96. panta piekto daļu, 97., 189. - 193. pantu, 194. panta pirmās daļas 3. punktu, 195., 204.[1], 250.[25] un 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda

Apmierināt AAS "BALTA" vienkāršotās procedūras prasību pret DzĪKS "Čaka nams 49" par naudas piedziņu.

Piedzīt no DzĪKS "Čaka nams 49", reģistrācijas Nr. 40003515426, par labu AAS "BALTA", reģistrācijas Nr. 40003049409, pamatparādu 1235,01 EUR (viens tūkstotis divi simti trīsdesmit pieci *euro*, 01 cents), likumiskos nokavējuma procentus 91,87 EUR (deviņdesmit viens *euro*, 87 centi) par laiku no 2018. gada 6. jūlija līdz 2019. gada 14. novembrim, tiesas izdevumus: valsts nodevu 199,03 EUR (viens simts deviņdesmit deviņi *euro*, 03 centi), ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 EUR (trīs *euro*, 30 centi).

Noteikt AAS "BALTA" tiesības par laika periodu pēc sprieduma labprātīgās izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no DzĪKS "Čaka nams 49" likumiskos procentus 6% (seši procenti) gadā no nesamaksātās pamatparāda summas, ievērojot Civillikuma 1763. panta nosacījumus, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Samaksa par labu AAS "BALTA" veicama pārstāvja SIA "Julianus Inkasso Latvija", reģistrācijas Nr. 40003717522, kontā Nr. LV61HABA0551008868793, AS "Swedbank".

Noteikt DzĪKS "Čaka nams 49" termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Saīsināts spriedums sastādīts 2020. gada 21. decembrī.

Saīsināts spriedums nav pārsūdzams.

Sprieduma sastādīšanas lūgumu var iesniegt rakstveidā 10 (desmit) dienu laikā no saīsinātā sprieduma sastādīšanas datuma.

Sprieduma sastādīšanas lūguma gadījumā sprieduma noraksts būs pieejams 2021. gada 8. janvārī.

Spriedumu lietas dalībnieki var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijai 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas sūdzības iesniegšanas pamatiem, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese I.Meldere